Υπόθεση 57/86 R

Ελληνική Δημοκρατία
κατά
Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων

Περίληψη

Διαδικασία ασφαλιστικών μέτρων — Αναστολή εκτελέσεως — Προϋποθέσεις χορηγήσεως (Κανονισμός διαδικασίας, άρθρο 83, παράγραφος 2)

ΔΙΑΤΑΞΗ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ
της 30ής Απριλίου 1986 *

Στην υπόθεση 57/86 R,

Ελληνική Δημοκρατία, εκπροσωπούμενη από τον Στέλιο Ε. Περράκη, νομικό σύμβουλο στις Υπηρεσίες Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων του Υπουργείου Εξωτερικών, και τον Βασίλειο Ζορμπά, δικηγόρο, νομικό σύμβουλο στο Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον πρέσβη της Ελλάδας κ. Γιαννόπουλο, 117, Val-Ste-Croix,

αιτούσα,

κατά

Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενης από τον Θεοφάνη Χριστοφόρου, μέλος της νομικής της υπηρεσίας, και τον Thomas Cusack, νομικό σύμβουλο της Επιτροπής, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον Γ. Κρεμλή, μέλος της νομικής υπηρεσίας της Επιτροπής, κτίριο Jean Monnet, Kirchberg, Λουξεμβούργο,

καθής,

* Γλώσσα διαδικασίας: η ελληνική.

που έχει ως αντικείμενο αίτηση, σύμφωνα με τα άρθρα 185 και 186 της Συνθήκης ΕΟΚ, αναστολής εκτελέσεως της απόφασης της Επιτροπής, της 13ης Νοεμβρίου 1985 [C(85) 2087 τελικό] για τις ενισχύσεις που χορηγεί η Ελλάδα στην εξαγωγή όλων των προϊόντων, με εξαίρεση τα προϊόντα πετρελαίου, υπό μορφή επιδότησης επιτοκίου,

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ
ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

εκδίδει την ακόλουθη

ΔΙΑΤΑΞΗ

1 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη γραμματεία του Δικαστηρίου στις 26 Φεβρουαρίου 1986, η Ελληνική Δημοκρατία άσκησε προσφυγή με την οποία ζητεί την ακύρωση της απόφασης C(85) 2087 της Επιτροπής, της 13ης Νοεμβρίου 1985, για τις ενισχύσεις που χορηγεί η Ελλάδα στην εξαγωγή όλων των προϊόντων, με εξαίρεση τα προϊόντα πετρελαίου, υπό μορφή επιδότησης επιτοκίου.

2 Με αίτηση που κατέθεσε στη γραμματεία του Δικαστηρίου στις 13 Μαρτίου 1986, η αιτούσα υπέβαλε, δυνάμει του άρθρου 83 του κανονισμού διαδικασίας του Δικαστηρίου, αίτηση αναστολής εκτελέσεως της προαναφερθείσας απόφασης C(85) 2087.

3 Η Επιτροπή κατέθεσε τις παρατηρήσεις της στις 25 Μαρτίου 1986. Οι διάδικοι ανέπτυξαν προφορικώς τις παρατηρήσεις τους στις 22 Απριλίου 1986.

4 Ενδείκνυται η συνοπτική περιγραφή του αντικειμένου της αμφισβητούμενης απόφασης της Επιτροπής. Όπως προέκυψε από τις πληροφορίες που παρέσχε στην Επιτροπή η ελληνική κυβέρνηση, κατά τη γενική μεταρρύθμιση του πιστωτικού συστήματος που πραγματοποιήθηκε τον Απρίλιο 1983, τα επιτόκια των δανείων καθορίστηκαν σε 21,5 % για τις βιομηχανίες, σε 18,5 % για τις εξαγωγικές επιχειρήσεις μεταποιημένων

γεωργικών προϊόντων και σε 14 % για τις βιοτεχνικές επιχειρήσεις. Ωστόσο χορηγήθηκε στους εξαγωγείς « πριμ » επιτοκίου 6 %, ή 3 % στην περίπτωση δανείου προς 14 %, υπό τον όρο τα εισπραττόμενα από τους εξαγωγείς ποσά κατά την πώληση να επαναπατρίζονται ταχέως και να μετατρέπονται σε δραχμές. Η εν λόγω επιστροφή τόκων εφαρμόζεται επί των εξαγωγών όλων των προϊόντων, με εξαίρεση τα προϊόντα πετρελαίου.

5 Η ελληνική κυβέρνηση υποστήριξε, κατά τη διάρκεια της διαδικασίας που προηγήθηκε της εκδόσεως της απόφασης της Επιτροπής και κατά τη διάρκεια της διαδικασίας ασφαλιστικών μέτρων, ότι το εν λόγω μέτρο έχει καθαρώς νομισματικό χαρακτήρα, διότι αποσκοπεί στο να παρακινήσει τους έλληνες εξαγωγείς να επαναπατρίζουν ταχέως το ξένο συνάλλαγμα που εισπράττουν. Η ελληνική κυβέρνηση επισήμανε επίσης ότι, σε σχέση με το σύστημα που ίσχυε πριν από τον Απρίλιο 1983 κατά το οποίο το επιτόκιο για τον εξαγωγέα ήταν 10,5 %, το γενικό επιτόκιο διπλασιάστηκε και ότι το « πριμ » ήταν έτσι αναγκαίο ώστε να μη θιγούν οι ελληνικές εξαγωγές.

6 Η απόφαση της Επιτροπής προβάλλει το γεγονός ότι οι ελληνικές αρχές δεν της κοινοποίησαν τα μέτρα και ότι τα έθεσαν σε εφαρμογή χωρίς να ληφθεί απόφαση της Επιτροπής, αντιθέτως προς το άρθρο 93 της Συνθήκης. Η απόφαση διαπιστώνει ότι το σύστημα αποτελεί κρατική ενίσχυση ικανή να νοθεύσει τον ανταγωνισμό ευνοώντας τις ελληνικές εξαγωγικές επιχειρήσεις και ότι δεν συνέτρεχε λόγος εγκρίσεως παρεκκλίσεως κατά τις διατάξεις της παραγράφου 3 του άρθρου 92 της Συνθήκης. Η Επιτροπή καταλήγει ότι η απόφαση « δεν προδικάζει τις συνέπειες που θα εξαχθούν, ενδεχομένως, από την Επιτροπή ως προς την επιστροφή από τους δικαιούχους των προαναφερομένων ενισχύσεων, καθώς και ως προς τη χρηματοδότηση της κοινής γεωργικής πολιτικής από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Προσανατολισμού και Εγγυήσεων ».

7 Η απόφαση καλεί την Ελλάδα να ενημερώσει την Επιτροπή, εντός προθεσμίας ενός μηνός από την ημερομηνία κοινοποιήσεως της απόφασης, για τα μέτρα που θα λάβει ώστε να συμμορφωθεί με την απόφαση.

8 Στην αίτησή της περί λήψεως ασφαλιστικών μέτρων, η ελληνική κυβέρνηση υποστηρίζει ότι η Επιτροπή δεν κατανόησε το μηχανισμό και τους σκοπούς του νέου συστήματος, το οποίο προορίζεται να παρακινήσει τους εξαγωγείς να επαναπατρίζουν το συνάλλαγμα. Τα αποτελέσματα του νέου συστήματος είναι ουδέτερα σε σύγκριση με το προϊσχύσαν. Η Ελληνική Δημοκρατία αρνείται ότι η μείωση του επιτοκίου χρηματοδοτείται από κρατικούς πόρους: η χρηματοδότησή της εξασφαλίζεται από τους τόκους που προέρχονται από έσοδα κεφαλαίων επενδεδυμένων από τα τραπεζικά ιδρύματα που χορηγούν τα δάνεια.

9 Όσον αφορά τον επείγοντα χαρακτήρα της αναστολής εκτελέσεως, η ελληνική κυβέρνηση προβάλλει σοβαρό κίνδυνο για την ισορροπία του τραπεζικού συστήματος. Ειδικότερα, είναι αδύνατη η άμεση αντικατάσταση του υφιστάμενου πιστωτικού συστήματος από άλλο κατάλληλο και η Ελληνική Δημοκρατία θα ήταν υποχρεωμένη να επαναφέρει το προϊσχύσαν σύστημα. Σ' αυτή την περίπτωση, οι εξαγωγείς θα καθυστερούσαν σκοπίμως τον επαναπατρισμό του συναλλάγματος εφόσον θα απήλαυαν δανείων με χαμηλό επιτόκιο. Οι τράπεζες θα προτιμούσαν να χρησιμοποιούν τα κεφάλαιά τους σε άλλες, εκτός των εξαγωγών, δραστηριότητες και αυτό θα συνεπήγετο δυσμενείς επιπτώσεις επί του εμπορικού ισοζυγίου της χώρας και προσβολή των συμφερόντων των τραπεζών. Οι εξαγωγικές επιχειρήσεις, αν ήταν υποχρεωμένες να καταβάλουν το ανώτατο επιτόκιο επί των δανείων που έλαβαν στο παρελθόν, δεν θα είχαν τη δυνατότητα να επιστρέψουν a posteriori τα καταβληθέντα υπό τύπον επιστροφής ποσά.

10 Για να εγκριθεί η λήψη προσωρινών μέτρων όπως τα αιτούμενα, το άρθρο 83, παράγραφος 2, του κανονισμού διαδικασίας απαιτεί οι αιτήσεις λήψεως ασφαλιστικών μέτρων να προσδιορίζουν τα περιστατικά από τα οποία προκύπτει το επείγον της υποθέσεως καθώς και τους πραγματικούς και νομικούς ισχυρισμούς που δικαιολογούν, εκ πρώτης όψεως, τη λήψη των εν λόγω μέτρων.

11 Η Ελληνική Δημοκρατία δεν προέβαλε ισχυρισμό που, εκ πρώτης όψεως, θα δικαιολογούσε την αναστολή εκτελέσεως της απόφασης της Επιτροπής. Όπως προέκυψε από την επ' ακροατηρίου συζήτηση, τα « πριμ » επιτοκίων, που κατέβαλαν στους πελάτες τους εξαγωγείς οι εμπορικές τράπεζες οι οποίες είχαν χορηγήσει τα δάνεια δεν προέρχονταν από ίδια κεφάλαια των εν λόγω τραπεζών, αλλά καταβλήθηκαν στις εν λόγω τράπεζες από την Τράπεζα της Ελλάδος, κεντρική τράπεζα του ελληνικού κράτους. Φαίνεται δύσκολο, στο παρόν στάδιο, να συναχθεί το συμπέρασμα ότι τα εν λόγω κεφάλαια δεν προέρχονταν από κρατικούς πόρους. Η Ελληνική Δημοκρατία δεν μπόρεσε επίσης να προβάλει πειστικά επιχειρήματα για να στηρίξει την άποψή της ότι η μείωση επιτοκίων πρέπει να θεωρηθεί ότι εμπίπτει μόνο στη νομισματική πολιτική. Πράγματι, στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις 6 και 11/69 (Επιτροπή κατά Γαλλικής Δημοκρατίας, Rec. σσ. 523, 539 και 540), το Δικαστήριο δεν έκανε δεκτό το επιχείρημα της Γαλλίας κατά το οποίο ένα προτιμησιακό προεξοφλητικό επιτόκιο για τις εξαγωγές ενέπιπτε στη νομισματική πολιτική, η οποία υπάγεται μόνο στη δικαιοδοσία των κρατών μελών. Το Δικαστήριο έκρινε ότι ένα προτιμησιακό προεξοφλητικό επιτόκιο που χορηγείται αποκλειστικά για τις εξαγωγές αποτελεί κρατική ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 92 ΕΟΚ. Η Ελληνική Δημοκρατία δεν προέβαλε επιχειρήματα υπέρ της μη εφαρμογής στην προκειμένη περίπτωση της αρχής που απορρέει από την εν λόγω απόφαση.

12 Η ελληνική κυβέρνηση δεν προέβαλε επίσης πειστικά επιχειρήματα ως προς το επείγον. Αν είναι αληθές ότι σκοπός της μειώσεως του επιτοκίου είναι η παρότρυνση

των εξαγωγέων να επαναπατρίζουν το συνάλλαγμα και να το μετατρέπουν σε δραχμές, ο εν λόγω σκοπός μπορεί ευχερώς να επιτευχθεί με άλλα διοικητικά μέσα που δεν αντιβαίνουν στο άρθρο 92 της Συνθήκης. Η ζημία την οποία θα υποστούν οι έλληνες εξαγωγείς μέχρι της εκδόσεως της αποφάσεως του Δικαστηρίου στην κύρια υπόθεση, μη απολαύοντας πλέον επιτοκίου χαμηλότερου από τα ισχύοντα στην αγορά, πρέπει επίσης να αντισταθμιστεί με τα συμφέροντα των βιομηχανιών των άλλων κρατών μελών να μην έχουν να αντιμετωπίσουν από τους έλληνες εξαγωγείς νοθευμένο, εξαιτίας του εν λόγω ευεργετήματος, ανταγωνισμό. Δεδομένου ότι η Επιτροπή δεν ζήτησε, στο παρόν στάδιο, την απόδοση από τους εξαγωγείς των ήδη ληφθεισών ενισχύσεων, οι δυσχέρειες που μια τέτοια απόδοση μπορούσε να τους δημιουργήσει είναι άσχετες προς την παρούσα υπόθεση.

Για τους λόγους αυτούς

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ,

κρίνοντας κατά τη διαδικασία λήψεως προσωρινών μέσων,

διατάσσει:

1) Απορρίπτει την αίτηση.

2) Επιφυλάσσεται ως προς τα έξοδα.

Λουξεμβούργο, 30 Απριλίου 1986.

Ο γραμματέας

P. Heim

Ο πρόεδρος

A. J. Mackenzie Stuart